

досудове слідство повинно закінчитися не пізніше, ніж через 2 місяці після того, як людині оголосять про підозру. До того ж, дане правопорушення забезпечує більш закриту роботу слідчого, адже на відміну від підозрюваного, свідок не має права знайомитися з матеріалами справи, брати участь в слідчих діях і звертатися зі скаргами до слідчого судді.

Слідчі посиляються на чисту «формальність» таких правопорушень і вважають, що проблема буде вичерпана тим, що протокол надання свідчень просто визнають недійсним в суді. Однак, насправді, все набагато серйозніше. Наприклад, за порушення права на захист підозрюваного передбачена відповідальність за статтею 374 КК України. Недобросовісних співробітників поліції очікує міра покарання аж до шести місяців арешту, і найголовніше – з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Таким чином, попри те, що в новій редакції КПК України допит підозрюваного в якості свідка не розглядається як істотне порушення прав людини й основних свобод, факт порушення незаперечний і його можна довести. Це неодноразово підтверджувала практика Європейського Суду з прав людини. Такі незаконні дії з боку правоохоронних органів грубо порушують право на захист і є повноцінною підставою для скасування вироку.

Одержано 22.04.2019

УДК 343.13

Оксана Сергіївна КОЛЯДА,

курсант групи Ф2-301 ХНУВС

Науковий керівник: Балац Р. М.

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЩОДО ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ

Завдання кримінального провадження визначені у положенні статті 2 КПК України, зокрема захист особи, суспільства, держави, від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу, і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура. Якщо говорити про забезпечення захисту прав і законних інтересів особи, щодо якої здійснюється кримінальне провадження, то напевно перш за все, необхідно зазначити про повідомлення про підозру та реалізацію прав та інтересів підозрюваної (обвинуваченої) особи. Так, щоб здійснити обвинувачення особи у кримінальному провадженні, необхідні ряд ознак, які б не суперечили чинному кримінальному процесуальному законодавству, а повно і

обґрунтовано доводили обставини та можливість в обвинуваченні особи, тобто повинна бути наявність допустимих, достовірних і достатніх доказів, які вказують на наявність ознак складу кримінального правопорушення в діянні особи, але не завжди наявність, навіть всіх ознак складу кримінального правопорушення та наявність достовірної інформації щодо фактичних обставин дозволяють слідчому органу досудового розслідування, якісно здійснити процедуру повідомлення про підозру. Законодавець не визначає про те, на якому саме етапі кримінального провадження має бути повідомлено про підозру, орієнтуючи слідчого на фактичні обставини, вказує на те, що це можливо тільки тоді, коли буде достатньо доказів для винесення підозри особи у вчиненні кримінального правопорушення, але в свою чергу визначаючи відповідні вимоги законодавства, а саме згідно ч. 1 ст. 278 КПК України письмове повідомлення про підозру, повинно бути вручено особі в день його складення слідчим або прокурором. В той же час при затриманні особи за підозрою у вчиненні злочину письмове повідомлення про підозру затриманому вручається не пізніше двадцяти чотирьох годин з моменту його затримання, відповідно до (ч. 2 ст. 278 КПК України). У разі якщо особі не вручено повідомлення про підозру після двадцяти чотирьох годин з моменту затримання, така особа підлягає негайному звільненню згідно (ч. 3 ст. 278 КПК України). Випадки повідомлення про підозру, зокрема, що зазначені у положеннях п. 1 ч. 1 ст. 276 КПК України, затримання особи на місці вчинення кримінального правопорушення, чи безпосередньо після його вчинення, можна вважати ідеальними, для повідомлення про підозру, і для слідства загалом, але проблема прийняття рішення слідчим, іноді може бути поспішним, щодо особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, або не повним. В той же час, слідчий виконує ці положення, поставлений законом в межі вирішення проблеми без зволікання, але при цьому з безперечним дотриманням законності під час прийняття цього не малозначного рішення – повідомлення особі про підозру. В момент прийняття рішення слідчий покладається на законність своїх дій, досвід, та віру в свої можливості, тобто маючи розуміння тактики, стратегії, а також механізму вчинення кримінального правопорушення. І як правило, всі зазначені характеристики дають можливість повно відтворити картину кримінального правопорушення та знайти докази, але є випадки, коли є всі докази, але існують сумніви в винуватості особи, і такі випадки не одинокі, і не раптові, багато правопорушників ставлять собі за мету у ході розслідування завести слідство в глухий кут, в таких випадках діє принцип презумпції невинуватості, згідно якому всі сумніви, щодо доведення вини особи, якщо вичерпані можливості їх усунення, повинні тлумачитись і вирішуватись на користь підозрюваного (обвинуваченого), відповідно положення ст. 17 КПК України. Зокрема в цих випадках, помилкове повідомлення про підозру, є дуже неприємним моментом як і для слідства, так і для самої особи, адже державою в особі органів правосуддя публічно формулюється та проголошується намір притягти її до кримінальної відповідальності, у випадку не винуватості особи у неї формується душевна травма і не виключення, що відторгнення правомірності

дій, та сумніви в органі розслідування, крім цього це загальна образа. Правоохоронні органи зобов'язані компенсувати моральну шкоду особі, що була завдана безпідставним обвинуваченням, і це не одна з помилок слідства, яка в свою чергу відображається на сприйнятті людьми правоохоронним органам та рівню довіри населення.

Одержано 21.04.2019

УДК 347.9

Катерина Борисівна КРУТЕНОК,

курсант групи Ф2-303 ХНУВС

Науковий керівник: *Салманов О. В.*

ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ В ЗОНІ ПРОВЕДЕННЯ АТО

Виконання визначених у ст. 2 Кримінального процесуального кодексу України (КПК України) завдань кримінального провадження під час досудового розслідування відбувається здебільшого шляхом збирання та оцінки доказів, що по праву вважається основою кримінального процесу. З квітня 2014 року під час проведення антитерористичної операції (АТО) на сході України питання збирання доказів як на контрольованій, так і на неконтрольованій території України набуло особливої актуальності. Зокрема, потребують вирішення деякі проблемні питання, пов'язані із особливостями проведення слідчих та інших процесуальних дій, а саме проведення обшуку (ст. 234 КПК України) при здійсненні досудового розслідування на вказаних територіях.

Обшук – це регламентована ст. 234 КПК України слідча дія, під час якої правоохоронці ретельно обстежують житло або інше володіння особи (транспортний засіб, господарчі споруди, земельну ділянку) з метою встановлення та вилучення заборонених до обігу речей й предметів, пошук знаряддя вчинення кримінального правопорушення, виявлення відомостей про обставини його скоєння або встановлення розшукуваних осіб.

Верховна Рада прийняла Закон «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливого режиму попереднього розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану та в районі проведення антитерористичної операції» (законопроект № 4311а).

Законом Кримінальний процесуальний кодекс доповнено новим розділом IX-І та новою статтею 615. Згідно зі змінами, на місцевості (адміністративній території), на якій діє правовий режим воєнного, надзвичайного стану, проведення антитерористичної операції, у разі неможливості виконання у встановлені Законом строки слідчим суддею повноважень, передбачених статтями 163–164 (розглядати клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів), 234–235 (надавати дозвіл на обшук житла або іншого володіння особи), 247–248 (розглядати клопотання про дозвіл на проведення негласної